

Джордж Райт

Рішення

У житті кожної заміжньої жінки настає момент, коли вона думає про розлучення.

Принаймні Елайза вважала саме так. Просто не завжди ця думка доводиться до логічного кінця. У когось вона залишається лише швидкоплинною реакцією роздратування і минає разом із черговою сваркою. Комусь просто не вистачає духу змінити звичний спосіб життя, яким би тужливим (а в інших випадках і по-справжньому жахливим) він не був. Але рано чи пізно така думка відвідує всіх.

Коли ця думка відвідала її саму - або, точніше, вперше ясно оформилася в її свідомості - це не було результатом сварки (сварки у них, звичайно, траплялися, як і у будь-якої сімейної пари, але нічого катастрофічного) або, тим паче зради (хто завгодно, тільки не Ніколас!) Просто одного ранку, дивлячись на ритмічні рухи його щелеп, що пережовують приготований нею сніданок, Елайза сказала собі: "Я не розумію, чому я досі з цією людиною."

Можливо, справа була лише в тому, що їй страшенно хотілося спати, в грудях стояла звичайна в таких випадках ранкова нудота, і запах смаженого бекону з кетчупом викликав не апетит, а огиду. Елайза все життя була "совою" і відчувала себе зомбі, якщо їй доводилося вставати раніше полудня. Вона говорила напівжартома, напівсерйозно, що обрала професію художниці саме тому, що та не вимагала рано вставати (зате їй чудово працювалося ночами, у тиші та напівтемряві, коли ніщо не відволікає і лише коло світла від лампи падає на папір). Проте практично кожного ранку їхнього шлюбу, за винятком вихідних і нічних чергувань Ніколаса, вона виповзала з ліжка о сьомій годині, щоб приготувати йому сніданок і проводити на службу. Коли він йшов, вона повзала назад у спальню і падала на ліжко досипати. Ніколас ніколи не наполягав на цьому ритуалі й навіть казав кілька разів, що і сам може підсмажити собі пару тостів, але Елайза розцінювала це як свій обов'язок. Насамперед тому, що кулінарні здібності Ніколаса і справді обмежувалися тостами та попкорном - і то лише тому, що на їхній мікрохвильовій печі була спеціальна кнопка "Попкорн".

Якби йому довелося налаштовувати режим самому, він би, мабуть, спромігся спалити й попкорн. Дивно, як людина може бути професіоналом високого класу на службі і при цьому абсолютно безпорадною у більш простих побутових речах.

І все-таки раніше Елайзу це не дратувало. Можливо, тоді їй було навіть приємно, що вона може бути йому корисною. І якщо якась річ, що не викликала роздратування у вас раніше, раптом починає напружувати - справа зовсім не в цій речі. Це лише слідство, а не причина.

Взагалі-то Елайза ніколи не сказала б, що кохала Ніколаса. У будь-якому разі, не в тому сенсі, в якому це слово вживають у книгах та фільмах. Жодних бурхливих пристрастей. Таких у її житті взагалі не було, і це її цілком влаштовувало. Секс її взагалі не цікавив, а поцілунки викликали швидше бридливість. У старших класах її стосунки з хлопцями не заходили далі кількох походів у кіно; як тільки ті, під час або після сеансу, починали демонструвати менш безневинні наміри, Елайза обзивала їх маніяками і йшла геть. Чистої дружби не вийшло ні з одним із них - навіть із тими, хто спочатку запевняв, що хоче саме цього. Згодом Елайза намагалася триматися подалі від чоловіків - як і від людей взагалі. Вона не те щоб активно не любила чи боялася їх, а просто не відчувала в них жодної потреби. Їй було набагато затишніше і спокійніше самій, в напівтемній кімнаті, з персонажами її власних малюнків, що жили в химерних фантастичних світах.

На жаль, ці світи були, мабуть, надто химерними, щоб мати комерційний успіх. У зовнішньому світі Елайза була відома як Алекс Стронгарм - автор коміксів про крутого копа Джастіна Хаммера. Він наводить лад на вулицях вигаданого мегаполіса Нью Ланкастер, що кишать криміналом. Під покровом хмарочосів цього міста ховалися, здається, всі людські вади. Свій перший графічний роман про Хаммера Елайза намалювала виключно заради заробітку, зневірившись зацікавити видавців більш симпатичними їй персонажами. Однак згодом звикла і навіть перейнялася певною симпатією до героя, що прославив її (тобто не її, а Стронгарма). Зрештою, їй і самій часом хотілося руйнувати зло і несправедливість такими ж рішучими і радикальними способами, які хай і не завжди відповідали закону, проте

допомагали йому перемогти.

У 29 років Елайза як і раніше жила одна в маленькій орендованій квартирі на околиці тихого передмістя (на свої гонорари вона вже могла б дозволити собі купити власне житло, але не бачила в цьому сенсу) і залишалася незайманою, що її знову-таки влаштовувало. Іноді вона посміхалася про себе, знаходячи серед е-мейлів, що приходили на офіційну адресу Алекса Стронгарма, листи від шанувальниць (деякі - з відвертими фотографіями), які прагнули познайомитися зі творцем Джастіна Хаммера і, очевидно, вважали, що автор - такий самий крутий хлопець, як і її герой. Іноді їй писали доморослі психологи, які стверджували, що, навпаки, в образі Хаммера автор втілює усі свої комплекси кволого очкарика-"ботана", який у реальному житті боявся висунути ніс з дому (одному з таких Елайза, не втримавшись, відповіла і порадила подивитись у дзеркало, бо тільки закомплексований невдаха стане спеціально витрачати час, щоб написати гидоту людині успішній і популярній). Втім, після того, як пройшла перша ейфорія, викликана несподіваною для неї самою популярністю її графічних романів, Елайза найчастіше відправляла листи читачів у кошик, не читаючи - або, максимум, обмежуючись першою парою рядків, з яких уже було зрозуміло все інше.

Але один із таких листів все ж таки привернув її увагу.

"Містере Стронгарм, нещодавно мені потрапив на очі ваш графічний роман "Джастін Хаммер: Російська рулетка". Ви хороший художник, але ви зовсім не розумієтеся на матчастині. Зокрема, на стор. 17, 3 малюнок зверху, у вас російський гангстер стріляє з двох рук з "Макарова" Залишимо питання, навіщо російській мафії імпортувати в Америку цей дуже посередній пістолет, якщо тут у будь-якому збройовому магазині можна купити значно ефективнішу зброю. Але головне: якби ваш бандит тримав пістолет так, як ви намалювали, йому б перебило палець зворотним ходом кожуха-затвора при пострілі. Далі, стор. 19, у самому низу. Гільзи від Калашникова у вас летять дуже мальовничо, але, на жаль, не в той бік. Можливо, ви переплутали автомат Калашникова із кулеметом Калашникова, у якого гільзи дійсно летять ліворуч. Далі, ДНК-експертиза єдиної волосини не може служити

визначальним доказом у суді. По-перше, ядерна ДНК міститься лише в корінні волосся, тому волосся має бути вирваним, а не зрізаним, як у вас. По-друге, навіть у цьому випадку для гарантованої ідентифікації потрібно щонайменше 5 волосин. Далі..."

Елайза читала і відчувала, як накопичується в ній прикрість і роздратування. З одного боку, критик, мабуть, мав рацію, і це було тим образливіше, що вона якраз підходила до своєї роботи відповідально (що їй взагалі було властиво, навіть коли вона розуміла, що малює всього лише розважальний комікс, а не шедевр світового мистецтва). Вона могла зобразити якісь усереднені пістолети та автомати, і ніхто б їй слова не сказав. Але вона спеціально шукала в інтернеті фото російської зброї, щоб зобразити її у всіх відомих подробицях! Хто ж знав, як там під час стрілянини ходить затвор і куди летять гільзи? З іншого боку, все це були зовсім дрібні причіпки, які ніяк не впливають на сюжет. Навіть із волоссям - перероблення одного зрізаного в п'ять вирваних не зажадала б суттєвої сюжетної правки. Таке враження, що цей хлопець чіпляється до неї лише для того, щоб продемонструвати свою перевагу, а зовсім не з любові до істини! Принизити її, як ті недоумки, які писали, що вона - хиляк-"ботан", що страждає на агорафобію! І, крім того, він даремно уявив себе таким крутим містером Всезнайком. Може, він і розуміється на зброї, але в графічних романах він не розуміє нічого! Насправді одиничний малюнок у коміксах - це не стоп-кадр. У цьому кадрі розвивається дія, яка може займати кілька секунд, і розвивається вона, у західній традиції, зліва направо (в японській - навпаки). Скажімо, в рамках одного кадру персонажі можуть обмінюватися репліками, і ліворуч буде питання, а праворуч - відповідь. Відповідно, спочатку Хаммер, вибиваючи двері ногою, вривається у приміщення складу (ліворуч), а потім бандит починає у нього стріляти (праворуч). А якщо бандит може стріляти тільки праворуч, він повернутий до глядача лівим боком, і гільзи, що мальовничо летять у бік глядача, повинні летіти вліво, і ніяк інакше. Інакше ніякої мальовничості не вийде, і глядач не відчує напруження та динамізму сцени. Правда мистецтва в такому випадку важливіша за правду технічної документації!

Лист перераховував ще кілька подібних дрібних помилок і закінчувався - навіть без будь-якого "з повагою" або "з найкращими побажаннями" - підписом "Детектив Ніколас Кейдж". Угу, посміхнулася Елайза, чому не Чак Норріс. Натякає на своє розуміння, що "Алекс Стронгарм" - теж псевдонім? Та начхати, на що він натякає! Її першим наміром було просто видалити листа. Другим - все-таки вона не могла не визнати обґрунтованості зауважень - було бажання холодно і коротко відповісти, що вона, тобто Алекс Стронгарм, дякує містеру Кейджу за інтерес до своєї творчості, але малює графічні романи, а не підручники для поліцейних підрозділів, і певні умовності (на які все одно зверне увагу лише один читач із тисячі) цілком виправдані жанром.

Але, подумавши ще трохи, вона ухвалила третє рішення. Перфекціоніст у ній переміг образливого творця. Цей самий "Кейдж", звичайно, міг виявитися таким же детективом, як і Кейджем, але, схоже, у зброї та всяких поліцейних тонкощах він і справді розбирався непогано. А їй зовсім не завадить грамотний консультант, який допоміг би надалі уникати таких ляпів. Жодних знайомих поліціантів чи військових - і навіть мисливців - у неї не було. Зазвичай Елайза воліла спілкуватися з Інтернетом, а не з живими людьми. Але не на всяке запитання можна знайти відповідь в "гуглі"... точніше, може, й можна, але для цього треба добре знати, що саме питати. Наприклад - що треба шукати фото зброї не тільки у звичайному стані, а й у момент пострілу, і таке інше. Іти просити допомоги на якийсь форум, де спілкуються професіонали, Елайза посоромилася б. Вже точно не як Стронгарм, який розписався б цим у своїй некомпетентності (а як ще запитаєш, чи правильно намальовано, якщо не демонструвати самі малюнки й не розповідати сюжет?) Але якщо цей хлопець першим вступив з нею в листування - що ж, чому б цим не скористатися? Йому, схоже, подобається повчати й не шкода на це часу - а вона здатна задля справи трохи стримати свою гордість.

Тож Елайза написала ввічливий - не формально ввічливий, а по-справжньому приязний - лист, в якому подякувала за конструктивну критику (але й розповіла про причину, через яку гільзи летіли не в той бік) і попросила дозволу звертатися за консультаціями, які саме стануть у

пригоді їй у роботі над черговим графічним романом. Кейдж відповів несподівано швидко, зробив їй (тобто "йому") своєрідний комплімент - мовляв, ніяк не очікував відповіді, бо лише деякі популярні автори взагалі відповідають читачам і тим паче визнають свої помилки - і висловив готовність допомагати порадами. При цьому він зізнався, що сам не шанувальник коміксів - "просто вирішив подивитися, що таке читає мій син" - і може не знати тонкощів жанру, зате у зброї та інших поліційних справах дещо тямить, пропрацювавши в Департаменті поліції Чикаго вже п'ятнадцять років.

"Чикаго, це ж треба!" - подумала тоді Елайза; виходило, що її суворий, але справедливий критик, який міг виявитися звідки завгодно, хоч з Аляски, працює (і, мабуть, живе) за якусь пару десятків миль від неї. Втім, на той час це нічого не означало. Вона не планувала зустрічатися з ним особисто, розкриваючи інкогніто "Стронгарма".

Однак після того, як вони обмінялися кількома листами, Елайза все ж таки зважилася на це. При віддаленому спілкуванні залишалася та сама проблема, як і з пошуком в інтернеті - щоб отримати правильну відповідь, треба поставити правильне питання, а щоб поставити правильне питання, треба вже знати половину відповіді. Тобто тих питань, які спадали на думку їй самій, було недостатньо - треба було показати фахівцю вже майже готовий графічний роман повністю і вислухати його коментарі. А відсилати майбутній бестселер людині, навіть справжнього імені якої вона не знає, у відсканованому вигляді електронною поштою було б, звичайно, дуже необачно з погляду захисту її авторських прав. Кейдж має побачити ці малюнки лише з її рук.

Втім... ця причина була вагомою, але не єдиною. На той час Елайзі вже й самій хотілося зустрітися зі своїм консультантом наживо. Ну хоча б для того, щоб помилуватися, як відвисне щелепа самовпевненого детектива, коли він побачить справжнє обличчя "Алекса Стронгарма".

Вона запропонувала йому зустрітися у його найближчий вихідний, пообіцявши замовити столик у ресторані в якості компенсації витраченого ним часу. Він погодився і надіслав свою фотографію, щоб "Стронгарм" міг

його впізнати. Елайза деякий час розглядала фото кремезного чоловіка під сорок у парадній уніформі. Він мав таке типове військове чи поліцейське обличчя - з короткою зачіскою, жорсткою щіточкою вусів і зосередженим виразом. Не сказати, що красень, але й не потвора, звичайно. І абсолютно, до речі, не схожий на Ніколаса Кейджа. З такою людиною, подумала Елайза, навряд чи захочеться обговорювати поезію або образотворче мистецтво (поза межами теми точності зображення деталей зброї та амуніції), але його хочеться мати на своєму боці. Бо якщо він візьме на себе відповідальність за тебе, то її нестиме, незважаючи ні на що. Можливо, гм - незважаючи навіть на твоє власне бажання...

Своє фото вона йому, звичайно, не надіслала. Лише сказала, щоб він назвав своє ім'я офіціантові, та його проводять за стілик.

Вона збиралася приїхати заздалегідь і поспостерігати з машини, як Кейдж прибуде і ввійде всередину - щоб самій з'явитися хвилин через п'ять - але, звична до життя у своєму тихому передмісті, звідки майже не вибиралася, вона не врахувала заторів у Чикаго і в результаті не тільки не прибула раніше, а й замість запланованих п'яти хвилин запізнилася на всі п'ятнадцять. Його телефон вона не спитала - навіть якби вона обмежилася SMS, не видаючи себе голосом, він би дізнався її номер, а це до її планів поки що не входило. Залишалося лише сподіватися, що пунктуальний поліціант зачекає на непунктуального художника. Зрештою, не кожного дня тебе пригощають вечерею автори бестселерів.

Вона побачила його майже одразу від входу. Він сидів за столиком у дальньому кутку обличчям до входу і, здавалося, вивчав розкрите на столі меню, але насправді - Елайза в цьому не сумнівалася - стежив за кожним, хто заходить до зали. І, мабуть, уже помітив велику картонну теку в її руці. Елайза попрямувала до нього.

- Містере Кейдж?

- Містер Стронгарм? - спитав він у відповідь з легкою усмішкою.

Елайза опустила на стілець навпроти.

- Ви не виглядаєте здивованим, - зауважила вона.

- Я припускав, що ви жінка, - незворушно відповів він.

- На чому я прокололася цього разу? Чи неправильно зобразила якусь деталь чоловічого туалету?

- У тому, що Алекс Стронгарм - це псевдонім, я практично не сумнівався із самого початку. Але таки пробив це ім'я по базі... скористався службовим становищем, - він знову посміхнувся. - Люди з таким іменем є, але їхні профілі не відповідають вашому. Але головне - ніде в інтернеті не існує ваших зображень. Ви ніколи не проводили автограф-сесій та інших зустрічей із шанувальниками. Отже, ви дуже не хочете, щоб хтось дізнався, як ви виглядаєте. Основних варіантів тут три. Або ви просто дуже сором'язлива людина, яка не бажає, щоб вас впізнавали на вулицях, але це навряд чи. Комікси все ж таки - досить специфічний жанр, особливо в наш час, коли є ТБ та комп'ютерні ігри. У вас є свої фанати, але це не той рівень популярності, коли людину впізнають на вулицях і переслідують папараці.

- Дякую, - їдко помітила Елайза.

- Або ж, - продовжував Кейдж, - за псевдонімом ховається якась відома - чи така, що сподівається стати відомою - особистість, яка не бажає дискредитувати себе роботою в низькому розважальному жанрі. Такі сноби, втім, у наші часи теж рідкість. Або нарешті ви жінка. Втім, третій варіант може поєднуватись з другим. І в цьому випадку, ймовірно, існують інші ваші роботи. Опубліковані під власним іменем. Які не пов'язані з Джастіном Хаммером, але які, проте, можна розпізнати за подібністю стилю. Я не розуміюся на стилях живопису. Але на них розуміються алгоритми пошукових систем. Достатньо було вбити в комп'ютер кілька характерних фрагментів ваших коміксів і запустити пошук схожого. З результатів я вибрав те, що здалося мені найімовірнішим. Елайза Лес... - він збився. - Чорт, спеціально вчив...

- Leszczynska, - підказала Елайза. - Це польське прізвище. Тільки пишеться складно, а вимовити досить легко. У середині як поєднання "ш" та "ч".

- Лешчинська, - підхопив Кейдж. - 29 років, незаміжня, проживає в передмісті Чикаго. Цього разу жодного доступу до поліційних баз даних. Усю цю інформацію можна отримати з ваших облікових записів у соціальних мережах.

- І як давно ви мене вирахували? - похмуро запитала Елайза. - Ще до того, як надіслали першого листа?

- Ні, - хитнув головою він. - Тоді б я ще не почав витратити на цей час. Але тепер мені стало цікаво, хто ж запросив мене на побачення.

- Це не побачення! - обурено промовила Елайза, висуваючи на середину столу теку з малюнками. - Це суто ділова зустріч.

- Я це й мав на увазі, - незворушно кивнув Кейдж.

Підійшов офіціант, привітав Елайзу і простяг їй екземпляр меню, а потім запитав Кейджа, чи зробив він уже вибір. "Ми оберемо разом", - відповів той.

- Чому б і вам не назвати вже ваше справжнє ім'я? - похмуро промовила Елайза, коли офіціант відійшов.

Її співрозмовник зітхнув і простяг їй поліцейний значок. "Ніколас Кейдж", - прочитала Елайза.

- У вас є друге ім'я? - спитала вона.

- Френсіс, - скривився Кейдж. Схоже, це ім'я йому не подобалося, і все ж таки Елайза запитала:

- Чому б вам не використати його?

- А з якого дива? - вимовив він роздратовано. - Тільки тому, що те саме ім'я носить якийсь паяц, якому платять мільйони тільки за те, що він кривляється перед камерою, поки люди з набагато меншими зарплатами ризикують життям, захищаючи його дупу та його гроші від злочинців? До речі, на відміну від мене, у нього це навіть не справжнє прізвище! Чому б вам не змінити своє, між іншим? Я сумніваюся, що хоч хтось в Америці може вимовити його з першої спроби!

- Правильно сумніваєтеся, - кивнула Елайза. - На моїй пам'яті - ніхто. Завжди доводиться пояснювати по літерах. І я сама ні слова не знаю польською, якщо не враховувати все того ж прізвища. Поляком був мій дід, сім'я якого тікала від комуністів наприкінці Другої світової... Але, бачите, Лешчинські - це давній князівський рід. Навіть королівський. З цього роду походив король Станіслав, дочка якого була королевою Франції, дружиною Луї XV. Але цей рід давно перервався, ще у XVIII столітті. Власне, саме на Станіславі, який не залишив синів. А мій дід походить із якоїсь дуже побічної лінії, яка не має права на титул. Ба більше, Америка, як ви знаєте, не визнає дворянських титулів, тож мати мого діда, тоді неповнолітнього, при вступі до громадянства додатково зріклася всіх титулів за себе і за

нього. Але мій дід все життя вважав себе польським аристократом і заповів своїм нащадкам зберігати наше князівське прізвище. Не те що б це для мене так багато означало, я його навіть не пам'ятаю, він помер, коли мені було три роки... але... - Елайза з винуватою усмішкою знизала плечима.

- Тоді ви розумієте, чому я не збираюся змінювати ім'я тільки заради того, щоб мене не плутали з якимсь актором і не відпускали жартів із цього приводу. До речі, мій рід теж досить старовинний. Мої предки були офіцерами ще під час Громадянської війни, причому з обох боків. Прапрапрадід по батьківській лінії воював за Конфедерацію, а прапрадід по материнській - за Союз. Могли повбивати один одного, але, як бачите, не склалося. Дві ці лінії зійшлися набагато пізніше... Усі останні покоління Кейджів були офіцерами. Але після того, як мій батько загинув в Іраку, ще в першу війну - а мій дід до того загинув у В'єтнамі - мати взяла з мене слово, що я не піду до армії. Слово я дотримав. Тож пішов у поліцію.

Загалом любов до зброї й всього, що з цим пов'язано, виявилася у Ніколаса спадковою. Зрозуміло, він був членом та активістом Національної стрілецької асоціації, і його пізнання у цій сфері сягали далеко за межі звичайної програми поліційної академії. Здається, не було такого ствола, короткого чи довгого, що серійно вироблявся на планеті Земля в останню пару століть (а іноді й раніше), про який він не мав би уявлення. Того вечора - вечора їхньої першої зустрічі - вони все ж таки обговорили її графічний роман, просидівши над ним майже до закриття ресторану (не тому, що у Кейджа було багато зауважень - попередні консультації е-мейлом не пройшли даремно - а тому, що він хотів з поліційною пильністю перевірити усі деталі). Потім вони вийшли в ніч і зупинилися у світлі неонові вивіски, перш ніж попрямувати кожен до свого автомобіля.

"Цікаво, що він скаже зараз", - подумала Елайза, навмисно віддаючи йому ініціативу. Вона була готова і до формального "Ну, дякую за частування і до побачення", і до фамільярного "може, поїдемо до мене додому?" (або навіть "до тебе", якщо раніше згаданий син означав також і дружину). Будь-який із цих варіантів її розчарував би.

- До речі, а у вас є зброя? - запитав Кейдж.

Елайза зізналася, що купила пістолет три роки тому, після того, як на сусідній вулиці пограбували будинок (що траплялося і в їхньому тихому передмісті), але жодного разу з нього не стріляла. Кейдж відразу надихнувся і запросив її на стрільбище за містом (де найближчої неділі якраз збереться їхній "стрілецький клуб" - члени місцевого відділення NRA), пообіцявши пройти з нею повний курс поводження зі зброєю, включаючи не тільки стрілянину, але також обов'язкову після цього (Елайза не знала, що обов'язкове) розбирання, чищення та змащення. Елайза не любила клубів, об'єднань і взагалі скупчення людей, проте погодилася. Зрештою, ці знання могли стати у пригоді їй і для роботи, і для самооборони, чи не так?

Так вони почали зустрічатись. Своєрідні побачення, на яких йшлося головним чином про зброю, тактику спеціальних підрозділів тощо. У Елайзи навіть виявився талант до стрільби, через який вона здобула повагу членів клубу. Зрештою, при всій відмінності цих занять і стрільцю, і художнику потрібна тверда рука і вірне око.

Звичайно, збройно-поліційними темами їхнє спілкування не вичерпувалося. Ніколас розповідав і про себе. Вже на другій їхній зустрічі Елайза дізналася, що дружини у нього не було - розлучився багато років тому, і син, як зазвичай і буває, залишився з матір'ю. Це був типовий дурний, заснований виключно на сексуальному потягу шлюб (Ніколасу було 22, його дружині ледве виповнилося 18), помилковість якого досить швидко стала зрозуміла обом сторонам. Але Ніколас, який успадкував від свого загиблого батька-офіцера (якого він обожнював) майже маніакальні уявлення про честь і обов'язок, наполегливо тримався цього шлюбу, вважаючи, що колись узяті ним зобов'язання не підлягають скасуванню. Його дружина, звісно, не страждала на подібну педантичність, і врешті-решт, прийшовши додому в неурочний час, він застав її з коханцем. Ця зрада обурила його настільки сильно, що, навіть розповідаючи про неї Елайзі через багато років, він не міг приховати свого збурення. Хоча, на думку Елайзи, навряд чи варто було говорити про зраду, коли кохання вже не залишилося з жодної зі сторін, і вони обидва це знали. "Але як ти не розумієш! - кип'ятився зазвичай стриманий Ніколас. - Вона порушила свій обов'язок! Жодні

почуття не можуть служити цьому виправданням!" Неприязнь до колишньої дружини, мабуть, частково поширилася і на їхнього спільного сина, з яким Ніколас бачився рідко (хоча сам він пояснював це лише нестачею часу). Однак під час однієї з таких зустрічей він і побачив у хлопчика той самий комікс (який мав рейтинг R, але якого 14-річного підлітка це зупиняє?). Цей комікс у результаті змінив і його життя, і життя Елайзи.

Зрозуміло, настав момент, коли Кейдж спробував затягнути її в ліжку. Хоча, можливо, "затягнути" - не зовсім точне слово; він не був настільки нахабним, як колись її однокласники, і вона, своєю чергою, відмовила йому ввічливо, відчуючи в той же час жаль - не тому, що хотіла б погодитися, а тому, що до цього взагалі дійшло. Він мовчав хвилин п'ять, і Елайза думала, чи варто їй розпрощатися (може, назавжди, чого їй все ж таки не хотілося) або, як ні в чому не бувало, завести розмову на нейтральну тему (що здавалося їй фальшивим) - а потім він раптом зробив їй пропозицію. Елайза відповіла, що їй треба подумати.

Думала вона два дні. З одного боку, вона не була закохана в нього, це точно (і вже тим паче не хотіла сексу, ані з ним, ані з кимось іншим). І самотність ніколи їй не лякала і не обтяжувала. З іншого... їй уже майже тридцять, і треба вже щось вирішувати зі своїм майбутнім - у цьому питанні. Вона не була впевнена, що хоче залишатися самотньою і надалі... самотньою на все життя. Їхні стосунки не можна було назвати особливо романтичними - Елайза і не шукала романтики - проте вона встигла звикнути до нього. Він не тільки консультував її з приводу тонкощів поліційної роботи та вчив поводитися зі зброєю (поривався вчити й рукопашному бою, але цю ідею Елайза рішуче відкинула - "У мене сто десять фунтів разом з одягом, будь-який лиходій просто підніме мене за комір і буде тримати, поки я не втомлюся махати руками й ногами!") Він допомагав і розв'язувати всілякі побутові проблеми (і навіть юридичні, коли одного разу знадобилося поставити на місце нахабу, що без дозволу використовував її роботи - якби йшлося про комікси, цим зайнялися б юристи видавництва, але в тому й річ, що це були малюнки з її портфоліо, розміщеного в інтернеті під її власним іменем). Зрештою, досить непогано

мати свого власного поліціанта, у якого до того ж купа знайомих по службі та через ту ж стрілецьку асоціацію (у той час, як для Елайзи заводити нові знайомства з людьми й звертатися до них із проханнями завжди було випробуванням). Взагалі він був дуже надійний, це було чи не головною його рисою, важливіше навіть любові до зброї. І Елайза вже звикла покладатися на цю надійність. До того ж буди поставленою перед вибором, вона віддавала перевагу тому рішенню, наслідки якого легше виправити. А розлучитися з наявним чоловіком простіше, аніж знайти відсутнього, чи не так?

Принаймні так вона думала тоді. І відповіла згодою.

Звісно, не все у її новому статусі їй сподобалося. Довелося, зокрема, переїхати з її тихого зеленого передмістя, де на подвір'я заволокалися бабаки, а часом навіть олені, в мегаполіс, на сіру курну вулицю, де під вікном цілодобово шуміли машини (але ця квартира була всього за п'ять хвилин їзди від місця служби Ніколаса). Що стосується сексу, то Елайза вважала, що згодна терпіти *це*, якщо вже Ніколасу воно так потрібне. Втім, він не надто дошкуляв їй цим питанням, бо нерідко приходив з роботи таким стомленим, що йому було не до цього. Своє невимовне ні для кого по цей бік Атлантики прізвище Елайза зберегла, попри велику спокусу поміняти його на просте "Кейдж", і чоловік поставився до цього з розумінням.

Вони прожили разом вісім років, і не сказати, щоб це були погані роки. Елайза продовжувала малювати комікси про Джастіна Хаммера (він набув тепер, можливо, і несвідомо для неї самої, деяких знайомих рис), які все ще приносили непоганий дохід. Ніколас отримав підвищення, міг отримати ще одне, але відмовився від запропонованої йому кабінетної посади, бажаючи як і раніше - попри свій п'ятий десяток - особисто брати участь у поліційних операціях. Кілька разів йому доводилося брати участь у перестрілках з озброєними злочинцями, і двічі він сам ставав фігурантом розслідування про "необґрунтоване застосування зброї", але й ті, й інші випадки закінчувалися для нього щасливо. Дітей у них з Елайзою не було за повною взаємною згодою. Елайза просто не могла уявити себе з пухом, та й взагалі, в принципі, не розуміла, навіщо це потрібно. Для того, щоб створювати нових людей, їй

достатньо було олівця та аркуша паперу. Як вона висловлювалася, "дітонародження - це ерзац творчості для людей, позбавлених таланту". Ніколас теж цього не прагнув, розуміючи, що не може бути хорошим батьком, що приділяє достатньо уваги своєму нащадку. і здатним, відповідно, виховати його, як годиться. Його син від першого шлюбу був тому наочним свідченням (хлопчик на той час вже виріс, вивчився на бізнес-адміністратора - жодних військових чи поліційних академій - але роботи за спеціальністю так і не знайшов, а може, й не шукав, і разом із компанією таких самих друзів-телепнів вів напівбогемне життя десь у Південній Каліфорнії, працюючи діджеєм у якихось сумнівних клубах).

Більшість своїх вихідних Ніколас, як і раніше, проводив разом із членами стрілецького клубу. Елайза, що під його впливом теж стала членом NRA, спочатку брала участь у всіх цих заходах з інтересу, потім - з почуття обов'язку, а останнім часом все частіше почала відмовлятися від чергової поїздки на стрільбище або на військову гру. Ніколас знизував плечима і їхав один, явно не дуже пригнічений. Зброя залишалася його головною пристрастю, і Елайза ні на хвилину не сумнівалася, що справа саме в цьому, а зовсім не в тому, що в нього хтось з'явився на стороні. Підозрювати Ніка в зраді - з його фанатичними уявленнями про обов'язок і честь - було просто смішно.

І все ж настав день, коли, підпираючи кулаком сонну голову і дивлячись на чоловіка, що зосереджено жує бекон, один запах якого був їй неприємний (сама вона любила на сніданок легкі овочеві салати), Елайза подумала: "Я не розумію, що я досі роблю з цією людиною."

Насправді їй давно вже почали набридати вони обидва, Джастін Хаммер і Ніколас Кейдж, два круті копи - і те, що з роками між ними ставало все більше спільного, лише посилювало ефект. Хаммер, до речі, почав набридати вже не тільки їй самій, а й публіці. Останні продажі були ще не провальними, але ясно демонстрували, що тренд іде на спад. І це, загалом, закономірно, не можна ж стільки років доїти одну й ту саму тему... Хоча є супергерої типу Супермена і Бетмена, які живуть довго. Але Хаммер ніколи не був розкручений до такого рівня. Мабуть, зараз найкращий час, щоб звільнитися від нього. Адже насправді

вона хотіла цього вже давно. Він приносив їй добрі гроші, але забирав занадто багато часу і сил, відволікаючи від того, що вона завжди вважала справжнім мистецтвом та своїм призначенням. А тепер, бач, через два-три випуски видавництво саме вирішить згорнути серію. І зараз саме час зробити свій камінг-аут, поки Хаммер ще популярний. Розкрити, хто насправді був Алексом Стронгармом - чого за межами видавництва, як і раніше, не знала жодна жива душа, крім Кейджа - і спробувати конвертувати його славу (у тому числі й скандальну, пов'язану з цим викриттям) на інтерес до робіт Елайзи Лешчинської, що досі набирав сотню-другу "лайків" у соцмережах і не більше. Зрештою, навіть якщо це й не відкриє їй дорогу до комерційного успіху під справжнім ім'ям, вона вже заробила достатньо, щоб жити на ці гроші.

А Ніколас... так, він надійний, він вірний, він чесний. Але що, зрештою, пов'язує її з ним - крім хіба що звички? Його ж нічого не цікавить, окрім зброї та військово-поліційної тематики. Так, на якийсь час йому вдалося зацікавити цією темою і її - особливо коли у неї, "кімнатної дівчинки", що раніше боялася навіть за необхідності зайвий раз зателефонувати лендлорду з проханням полагодити кондиціонер, раптом стало виходити стріляти в ціль не гірше за бравих спецпризначенців, і ці спецпризначенці відпускали їй заслужені компліменти. Але це захоплення давно минулося. А Ніколас, своєю чергою, абсолютно байдужий до мистецтва і здатний оцінити її малюнки лише з погляду точності технічних деталей. Навіть у політичних питаннях у них не було єдності - він був переконаним республіканцем, вона була зареєстрована як незалежна, але взагалі політикою цікавилася мало і вибори, особливо федеральні, найчастіше ігнорувала (за що Ніколас її регулярно сварив). По суті, вони просто чужі люди, які чомусь досі живуть під одним дахом. Колись вона привабила його, як жінка, а їй, своєю чергою, захотілося спертися на горезвісне чоловіче плече. Але це було помилкою. Не варто виходити заміж за своїх інструкторів, тренерів, консультантів або навіть психотерапевтів, які допомагають позбавитися комплексів (за останніх, до речі - особливо ні). Їм слід подякувати за добре зроблену роботу та заплатити за прейскурантом, не більше.

Що ж, цю давню помилку ще не пізно виправити. Розлучитися одночасно з обома - Хаммером та Кейджем - і почати нове життя.

Ніколас доїв свій сніданок, чмокнув її в щоку масними губами (чого вона не любила, і чому, скажіть з ласки своєї, вона мусить і надалі це терпіти?) і побіг на службу бадьорим алюром "жайворонка", для якого вираз "доброго ранку" не звучить оксюмороном. От навіть у цьому вони різняться. Само по собі це, звичайно, дрібниця, але в поєднанні з усім іншим...

Елайза підійшла до раковини, вимила щоку і старанно витерла обличчя.

Потім повернулася до спальні, але замість того, щоб, як завжди, плюхнутися досипати, сіла на край ліжка і почала розмірковувати.

Просто подати на розлучення було поганою ідеєю. Нік влаштує страшний скандал - до яких він зазвичай не схильний, але тут скандал буде, можна не сумніватися. Річ не у тому, що він досі так її вже любить і не може без неї жити - те, скільки часу він проводив з нею і скільки - зі своїми однодумцями по стрілецькому клубу, цілком наочно свідчило про його пріоритети. Але, на його погляд, вирішивши залишити його, вона порушила б свій Обов'язок - а ось до цього він абсолютно нетерпимий. Хоча зараз не XIX століття, і розлучення є абсолютною нормою - зрештою розпадаються понад 70% шлюбів. Але спробуйте пояснити це Ніколасу Кейджу. Не тому, який актор.

Тим паче, що одного разу він через це вже проходив. І все, що він думає після цього про першу дружину, Елайза знала у подробицях. Звичайно, там була інша ситуація - обман, інтрижка потай від нього, а в неї немає жодного коханця, і вона оголосить про свій намір відкрито - але все одно Ніколас сприйме це як зраду. Як удар у спину від людини, якій він цілковито довіряв.

І, міркуючи по справедливості, він такого удару не заслужив. Він не є їй по-справжньому близькою людиною, це факт, який вона занадто довго намагалася ігнорувати, але він непогана людина. Зі своїми закидонами, звичайно (а хто без них?) - але в неї не було приводів бажати йому зла. Їй не хотілося, щоб він знову відчув себе зрадженим і покинутим.

Крім благородних міркувань, існував і матеріальний аспект. У традиційній сім'ї, де основним (а то і єдиним) добувачем є чоловік, розділ "спільно нажитого майна" виявляється аж ніяк не в його інтересах. Але в їхньому випадку все навпаки. Намальований Хаммер приніс у дім набагато більше грошей, ніж його справжній колега Кейдж. І якщо ображений Нік найме доброго адвоката - а він, швидше за все, так і зробить, і його поліційні зв'язки йому допоможуть - розлучення обернеться для неї великими втратами. Особливо небажаними з огляду на її наміри покінчити з Хаммером і, можливо, залишитися без постійного джерела доходів.

Висновок з усіх цих посилок напрошувався один. Вона не повинна йти від Кейджа. Натомість Кейдж повинен піти від неї.

Піти до іншої жінки.

З одного боку - таке розлучення, висловлюючись вульгарними штампами, не розіб'є його серце, і, якщо ця жінка виявиться для нього більш придатною, ніж Елайза, в результаті виграють усі зацікавлені сторони. З іншого боку - Ніколас, звичайно, почуватиметься винним і не пред'являтиме їй майнових претензій. Що знову-таки справедливо - адже основний внесок у сімейний бюджет вносила вона.

Але організувати таку операцію буде не так просто. Мало знайти відповідну кандидатуру, мало організувати їхню зустріч. Ці його уявлення про обов'язок... Нік нізащо не заводитиме інтрижку на стороні. Принаймні - усвідомлюючи те, що відбувається. Потрібно підводити його до цієї теми поступово, повільно та акуратно. Не зводити їх таємно, а, навпаки, явно заохочувати їхнє спілкування, щоб на кожному етапі він не думав, що робить щось, що не схвалила б його дружина, поки не стане надто пізно... і водночас - не надто явно щоб він, зі своєю поліційною інтуїцією, не запідозрив, що йому підсовують втішний приз. Завдання нівроку. З людьми, намальованими на папері, все-таки набагато простіше.

Гаразд, спочатку треба визначитися з кандидатурою. Насамперед на думку Елайзі упала Рейчел зі стрілецького клубу. Ось вона точно стала б для Ніколаса ідеальною супутницею. Вона була так само схиблена на зброї, пройшла

професійну снайперську підготовку і навіть, з чуток (на які незмінно відповідала лише ввічливою усмішкою), виконувала в минулому деякі спеціальні завдання з іншого боку Атлантики. Вона і зовні належала до того типу, який подобався Ніколасу - довгонога струнка блондинка з вузьким і довгим обличчям, великими синіми очима і пишним волоссям (як і сама Елайза, але Рейчел, хоч і на чотири роки старша, відрізнялася більш спортивним тілом). Проблема, однак, полягала в тому, що Рейчел була дружиною Карла, голови їхнього клубу, і, зважаючи на все, залишалася цілком задоволена своїм шлюбом. А Ніколас, згідно з тими самими своїми принципами, нізащо не зазіхнув би на чужу жінку. До того ж ці двоє були знайомі вже стільки років, і коли між ними досі нічого не зав'язалося, шансів на це не було жодних.

Останнє міркування, до речі, стосувалося й інших жінок з клубу (нечисленних, бо більшість любителів постріляти становили все ж таки чоловіки). Причому більшість із них також були дружинами чи подругами членів клубу; виняток становили лише три, дві з яких, наскільки могла зрозуміти Елайза, цікавилися більше одна одною, аніж чоловіками, а третя, вгодована круглолиця коротуха Сьюзан, жодним чином не відповідала смакам Кейджа.

Таким чином, стрілецький клуб відпадав. Можна було, звісно, пошукати любительок зброї на тематичних форумах, але Ніколаса навряд чи вдасться залучити до знайомства через інтернет. Навіть попри те, що з Елайзою він познайомився саме так - але тоді він не був одружений і міг дозволити собі романтичні сподівання. Ні, зараз йому треба пред'явити товар обличчям.

Врешті-решт Елайза вирішила пошукати ближче до будинку. Вона записалася на фітнес - що, до речі, Нік їй неодноразово радив і щоразу отримував рішучу відмову. У неї не було ні унції зайвого жиру - природа, схоже, обдарувала її метаболізмом, що в принципі не дозволяє гладшати - а ідея качати м'язи на тренажерах завжди викликала в неї огиду. Але ось тепер вона повідомила Ніколасу, що вирішила прислухатися до його порад. Зрозуміло, він нічого не запідозрив, а лише похвалив її з самовдоволенням виглядом - ну нарешті дружина пішла за його мудрими настановами. Ох вже ці простакуваті

чоловіки...

Ідея виявилася вдалою. На першому ж занятті Елайза познайомилася саме з такою особою, яку шукала.

Її звали Клер. Вона була майже на вісім років молодша за Елайзу, тобто перебувала в тому самому віці, в якому та познайомилася з Кейджем, і мала той самий його улюблений тип зовнішності - хіба що очі були сірі, а не сині, і обличчя овальне, а не загострене донизу, але це, на думку Елайзи, не було непереборною перешкодою (як і кілька зайвих фунтів на талії, через які Клер, очевидно, і прийшла в гімнастичний зал). Вираз цього обличчя теж був не настільки інтелектуальним, як в Елайзи - це цілком підтвердило подальше спілкування - хоча Клер не можна було назвати й зовсім дурепою. Цілком пересічна в плані розуму та освіти, але водночас аж ніяк не позбавлена тої практичної жіночої кмітливості, яка дозволяє таким ось простачкам заарканювати куди розумніших чоловіків - які в результаті так і залишаються свято впевненими, що це саме вони спустилися у своєму блиску до наївної лялечки, що дивиться їм у рот. Мабуть, для Кейджа це буде приємний контраст. Після Елайзи, яка завжди собі на умі й на яку де сядеш, там і злізеш, він нарешті отримає слухняну глину, з якої можна виліпити ідеальну дружину під свій смак. Ну, принаймні так це буде виглядати з його погляду - але тільки така і має для нього значення.

Матримоніальний статус Клер також чудово відповідав планам Елайзи. Її нова знайома нещодавно розлучилася (чоловік кинув її заради коханки, хоча Клер готова була "все пробачити"), дуже переживала з цього приводу (власне, спроба заїдати депресію і призвела до втрати форми), але не впала в той самий час в чоловіконенависництво, як деякі в подібній ситуації, а, навпаки, сильно турбувалася, що у свої тридцять залишиться тепер одна (що, мабуть, стало не останньою причиною, що погнала її на фітнес). Тимчасові стосунки без зобов'язань її безперечно не влаштовували, вона мріяла про надійного і солідного чоловіка, який не підведе її так, як попередній. Загалом це було саме те, що треба.

Само собою, Елайза почала, ніби між іншим, розповідати новій подрузі про свого чоловіка саме в тому ключі, який не міг не привернути її уваги. Причому їй навіть

не довелося нічого перебільшувати. Не знадобилося багато часу, щоб помітити, що Клер вислуховує ці розповіді із заздрістю. Ніколас, очевидно, цілковито відповідав її ідеалу. І навіть те, що він був на 16 років старший за неї, в очах Клер йшло йому тільки в плюс, додаючи балів у графі "солідність" і "надійність". Такий не поженеться за першою ж грудастою фіфою!

Елайза тим часом розвивала наступ, неохоче розповідаючи подрузі про конфлікти в сім'ї. Тут вона теж намагалася триматися фактів - зрештою, в майбутньому ця тема може спливати в розмовах між Клер і Ніколасом - але намагалася висвітлити всі сварки, що траплялися за вісім років подружжя, так, наче вони почастишали й стали відбуватися переважно останнім часом. Лейтмотивом всього цього була не висловлювана явно думка "чоловік мене не цінує, не розуміє, його гвинтівки та пістолети важливіші для нього, ніж я". У очах Клер у відповідь читалося: "Ось дурепа, яка не розуміє свого щастя! Та я б за такого чоловіка... і на стрільбищі з ним, і куди завгодно..."

Потім Елайза їх познайомила. Що може бути простіше та природніше, ніж запросити додому свою подругу та познайомити її з чоловіком? Щоправда, Елайза ніколи не робила так раніше. Просто тому, що вона не мала подруг, тим паче таких, і не відчувала потреби їх мати. Але Ніколас, зрозуміло, нічого не запідозрив і був лише задоволений, що його відлюдкувата дружина, яка давно вже перестала відвідувати заходи стрілецького клубу, нарешті знайшла собі когось для спілкування поза інтернетом. Сам він, до речі, не раз приводив додому друзів зі служби або однодумців, які бажали помилуватися його колекцією зброї, і без будь-яких ревливих побоювань знайомив їх зі своєю досі красивою дружиною (Елайза трималася з гостями ввічливо, але не любила подібні візити, вважаючи їх вторгненням у свій особистий простір). На Клер він глянув із дружнім інтересом і не більше. Але Елайза на інше не розраховувала. Процес повинен розвиватися без зайвого поспіху, як у старій притчі про жабу, яка вистрибне, якщо її кинути в окріп, але якщо воду нагрівати повільно і поступово, сама не помітить, як звариться.

У тому, що наживку вже заковтнула Клер, Елайза не сумнівалася. Після кількох сімейних вечерь утрюх настав

час забезпечити їм - знов-таки з повної згоди й навіть з ініціативи Елайзи - привід для спілкування наодинці. Такий легко знайшовся - у Клер зламалася її стара машина, і в сервісі їй сказали, що ремонт з урахуванням замовлення деталей триватиме не менше ніж тиждень, а краще за ті ж гроші купити нову - тобто теж уживану, але в кращому стані. Чого, до речі, Клер ніколи у своєму житті ще не робила, покладаючись у технічних питаннях спершу на батька, потім на чоловіка, і небезпідставно боялася, що їй впарять якийсь мотлох. Але справа була навіть не в цьому, а в тому, що, поки вона не розв'яже проблему з колесами, вона мала ходити з фітнесу пішки до автобусної зупинки й чекати потім автобуса. У темряві, враховуючи зиму, що насувається. У районі, який хоч і не був гетто, але затишним вечорами теж не виглядав. Зрозуміло, що це змушувало Клер нервувати, і вона запитала Елайзу, чи не може та підвозити її хоча б до зупинки (сподіваючись, ймовірно, що та запропонує підвозити й до будинку, що означало для Елайзи гачок за кілька миль, але не більше).

Але Елайза запропонувала інше. Чи є у Клер зброя? Так, десь валяється газовий балончик... Та ні, *справжня* зброя! Нема? Ніколи у житті навіть не тримала в руках? Тоді Елайза попросить Ніколаса підібрати для неї гарний пістолет чи револьвер. І навчити з ним поводитися. Ой, а це зручно? Звичайно, Ніколас обожнює пістолети. Його хлібом не годуй, дай обернути ще когось у свою збройову віру.

І, зрозуміло, буквально за пів години вдома в Елайзи всі троє про все домовилися. У Ніка не могло виникнути й тіні сумніву, що він робить щось, що не відповідає його уявленням про обов'язок. Він лише виконує прохання своєї ж дружини, чи не так? Клер розсипалася в подяках. Пістолет, звісно, додасть їй впевненості. Особливо, якщо її навчить користуватися ним такий професіонал. Раніше вона багато разів чула думку прихильників "контролю за зброєю", що пересічна людина все одно не зможе скористатися "пушкою", тому що злочинець досвідченіший і нахабніший, але ж це не так? О, не слухайте нісенітниць цих демагогів, Клер. У моїй практиці був випадок, коли десятирічний хлопчик, який залишався один удома, застрелив озброєного грабіжника. Але, правду кажучи, справді бувають ситуації, коли не можеш чи не встигаєш скористатися зброєю. По-

хорошому, треба володіти й прийомами рукопашного бою. Я багато разів про це говорив Елі, але вона... О, так-так! Декілька років тому я навіть записувалася на курси самооборони, але мені не сподобався тренер, і я покинула. А ви не могли б, Нік - можу я називати вас "Нік"? - навчити мене ще й цьому? Звичайно, якщо у вас буде час... хоча, напевно, я занадто багато прошу, забудьте... Справді, Ніколас, - це вже підключалася Елайза, не даючи йому часу заперечити, - на мою думку, це чудова ідея. Клер стане тобі ідеальною жертвою, ха-ха. Катуй її на своєму татамі замість мене. Ну, якщо ви обидві просите...

Yesssss! - в очах Клер, спрямованих на Кейджа, і відразу миттєвий жалісливий погляд скося на Елайзу: яка ж ти дурна. Yesssss! - в очах Елайзи, але так швидко, що Клер не могла це помітити. Поки що нічого особливого в очах Ніколаса. Для нього це лише доручення, яке він погодився виконати. Але те, що він погодився витратити на Клер свій час, вже показово. А далі...

А далі все за накатаною схемою. Вчитель та учениця. Заняття, що передбачають постійний фізичний контакт. Вдома - холодна егоїстка дружина, байдужа до захоплень чоловіка, яка не намагається навіть вдавати, що їй цікаво те саме, що і йому (Елайза в ці тижні намагалася триматися особливо сухо, що, втім, їй не вартувало великих зусиль) - і поруч безкорислива всерозумна утішниця, готова дивитися йому в рот... Ще й значно молодша, до речі. Хоча, на думку Елайзи, і не красивіша, ніж та зараз, і тим паче - чим Елайза в тому ж віці. Але все-таки жіноче тіло до сорока років уже не те що за тридцять. І шкіра, і те, що під нею. Клер, до речі, якось спитала її, який Нік у ліжку. Елайза знизала плечима: "Не знаю, ми цим давно не займалися. Та й взагалі, чесно кажучи, мені це не дуже цікаво." Клер перевела розмову на іншу тему, але їй, мабуть, це було цікаво. Дуже цікаво.

Незабаром Елайза закинула фітнес. Сам по собі він був їй не потрібен, вона, як і раніше, ненавиділа ці бісові тренажери. А чим рідше Клер буде з нею бачитися, тим, бач, з більшою легкістю рухатиметься до своєї мети. Тобто насправді до їхньої спільної мети. Хоча взагалі-то Елайза не думала, що Клер відчуває хоч якісь докори совісті. Хто там сказав, що у коханні та на війні немає жодних правил?

Ніколас би обурився, а такі, як Клер, підпишуться під цим усіма кінцівками.

Іноді Елайза думала, що все можна було зробити простіше. Просто взяти й оголосити Клер: "Подобається Нік? Забирай. Тільки не кажи йому, що я сама його віддала, щоб не образити його чоловіче самолюбство." Але... хто дасть гарантію, що вона й справді не розповість це під час якоїсь сварки? Те, що легко дісталось, не цінується. А Елайзі все ж таки хотілося, щоб Ніколаса цінували. Вона не любила його, але, як і раніше, поважала.

Якось увечері вона сиділа вдома одна, заглиблена у черговий малюнок (ніякого бісового Хаммера - фантастичний світ, населений незвичайними істотами, серед яких не було жодної людини). Раптом милу їй тишу (ну, майже тишу - вона вже звикла не звертати уваги на машини за вікном) порушив дзвінок стаціонарного телефону. Елайза вирішила, що дзвонять з видавництва (чергову серію про Хаммера час було все ж таки закінчувати, а вона ніяк не могла змусити себе знову до нього повернутися), і неохоче взяла слухавку замість того, щоб просто проігнорувати дзвінок, як робила нерідко (зрештою, для чого люди придумали автовідповідачі, SMS та електронну пошту?)

- Привіт, - сказав жіночий голос у слухавці, але не той, який вона очікувала почути. - Це Елайза? Чи можу я поговорити з Ніколасом?

- Його немає вдома. А що ви хотіли?

- Це Рейчел. Не впізнала? Стрілецький клуб. Втім, ти давно в нас не була...

- Так... мені зараз якось не до того.

- А Ніколас? В нас сьогодні змагання. Осінній Кубок. А його нема.

"А я думала, він якраз до вас і поїхав!" - мало не вирвалося в Елайзи, але вона прикусила язика.

- Подзвони йому на мобільний, - сказала вона натомість.

- Не бере слухавку. Голосова пошта. У нього все гаразд? Раніше він ніколи не пропускав...

- Так, все гаразд, - відповіла Елайза і відразу відчула укол тривоги: а що, якщо з ним і справді щось трапилося зранку, поки він був на службі? Ні, в цьому випадку її вже б повідомили...

- А ти як? - продовжувала допитуватися Рейчел. - Все гаразд?

- Так, - відповіла Елайза вже не без роздратування. - Послухай, Рейчел, я тут трохи зайнята.

- Звичайно, - відповіла та, але трубку не повісила, а після короткої паузи сказала: - Знаєш, Елайзо, можливо, це не моя справа, але - ти знаєш Клер?

Ось воно що, посміхнулася Елайза про себе.

- Це моя подруга. Ніколас вчить її стрільбі та рукопашному бою. Я сама його про це попросила. А що?

- Нічого... я тільки це й хотіла уточнити. Просто, ну ти знаєш, дещо дивно, що він їздив сюди з нею, але без тебе. Втім... останнім часом він взагалі не з'являється. Ані з нею, ані без неї.

Зрозуміло, задоволено подумала Елайза. Стосунки дійшли до стадії, коли їх не афішують. Принаймні - перед спільними знайомими. І пристойний привід у вигляді тренувань, схоже, вже не потрібний.

- Якщо це все, що ти хотіла сказати, я, мабуть, повернуся до роботи, - холодно промовила вона у слухавку.

- Звісно. Гарного вечора.

- І тобі.

Елайза знову поринула у свій улюблений фантастичний світ, і робота так захопила її, що вона, як це часто з нею бувало, перестала звертати увагу на час. Якби Нік повернувся, вона зайнялася б приготуванням вечері, але його не було, і її ніщо не відвертало; сама вона, захопившись творчістю, зазвичай і думати забувала про їжу. Нарешті вона закінчила малюнок і деякий час, відкинувшись у кріслі, задоволено милувалася ним - кожною промальованою деталлю світу двох сонць, де у повітрі ширяють істоти з сітчастими крилами, схожі на гібриди драконів і бабок, на ажурно-тонких деревах ростуть напівпрозорі кулі із прожилками, що світяться зсередини, хвилі молочно-білого моря облизують чорні руїни стародавнього міста зниклої цивілізації, і на голові напівзатопленої статуї сидить стрункий гуманоїд, оголений, але безстатевий, з величезними очима і перетинчастими кінцівками, обхопивши руками лускаті коліна і замислено дивлячись вдалечінь. Жодних крутих копів, бандитів, наркоманів і повій. Їй спало на думку, що руїни, які вона

зобразила - це і є Нью Ланкастер, з яким вона має намір покінчити назавжди. Хоча, звичайно, весь антураж її малюнка явно не належав до Землі. Але якщо трактувати метафорично...

Погляд Елайзи впав на годинник. Це ж треба, вже перевалило за опівніч. Ніколас ніколи не затримувався так пізно, не зателефонувавши й не попередивши. Навіть з того часу, як він став "інструктором" Клер. Втім, усе колись буває вперше.

Вона підвелася, пішла на кухню, поставила чайник. Готувати щось серйозне не хотілося, тож вона збовтала у скляній мисці млинно-вафельну суміш і залила у вафельницю. Поки вафлі пеклися, все ж таки набрала номер чоловіка. "Привіт, ви зателефонували Ніколасу Кейджу..." Так, так. Він відключив свій мобільник не лише для Рейчел.

Елайза дістала з шафи пляшку з сиропом, витягла гарячі вафлі на тарілку і вмостилася пити чай. Після першої чашки, не втримавшись, зателефонувала Клер. Те саме - голосова пошта. Ну пустуйте, голубки, не буду більше вас відвертати...

Неквапливо допивши чай, вона знову глянула на годинник. За п'ятнадцять перша. Само собою, будь-які стрільбища та спортзали давним-давно закриті, і пристойні ресторани вже теж. Можливо, вони відриваються в якомусь барі чи нічному клубі, хоч це несхоже на Ніколаса - принаймні її він в такі місця не водив, та вона б і сама не пішла. Хоча, можливо, в цьому й річ - вона б не пішла, а Клер пішла, можливо - сама покликала його туди. Але, швидше за все, вони просто поїхали до неї додому.

Несподівано Елайза зрозуміла, що це викликає у неї роздратування. Цілком, зрозуміло, нелогічне - вона повинна радіти та тріумфувати, що її психологічний розрахунок спрацював, і її план має успіх. Що може бути дурнішим, ніж обурюватись зрадою чоловіка, яку ти так старанно підлаштовувала сама? Вона ж не якась відьма з казки, яка ставить герою умови не для того, щоб він їх виконав, а для того, щоб він устояв перед спокусою! Ні, безперечно ні. Вона дійсно хоче, щоб Кейдж подав на розлучення - хоче цього так само сильно, як і того дня, коли їй вперше спав на думку цей план. І все ж таки... якби їй було з ким укласти парі, вона б посперечалася, що фінальне пояснення

відбудеться *до*, а не *після*, так би мовити, консумації. Що Ніколас прийде до неї з винуватим виглядом і скаже про свої почуття до Клер, і що ці почуття взаємні, але що між ними нічого ще не було, бо він знає, що таке Обов'язок і Честь, і досить одного слова Елайзи - і він більше ніколи не стане бачитися з Клер. І тоді Елайза великодушно оголосить, що не хоче заважати його щастю, не тримає зла ні на нього, ні на Клер і сподівається, що та стане йому кращою дружиною, ніж була вона. Ми ж цивілізовані люди, чи не так?

Ну що ж - добре, що їй не було з ким укласти парі, яке вона б програла. Залізні принципи Ніколаса Кейджа, як з'ясувалося, цілком піддаються корозії. Зрештою, це вже не має значення. Важливим є результат.

Втім... а що, якщо справа зовсім не в тому, що Ніколас і Клер цієї хвилини практикують "прийоми самооборони" в ліжку? Якщо вони, скажімо, розбилися в аварії десь на вечірній дорозі? Машину Клер, до речі, купила - Нік допоміг їй і з цим, сказав, що попросив оцінити покупку знайомого автомеханіка, якого кілька років тому врятував від в'язниці, коли той сплутався з викрадачами - але хто знає, раптом там все ж таки в критичний момент вилізла якась проблема з гальмами ... та й взагалі, наскільки Клер хороший водій, якщо припустити, що за кермом була вона ... Або навіть розбилися не вони, а він один, а Клер не бере трубку просто тому, що вже спить. Але, знову-таки, у Ніколаса з собою всі документи, дружині б уже повідомили, це ж Чикаго, а не якась глухомань, де машина може впасти з урвища і валятися тиждень, ніким не помічена. Хоча - а що коли вони поїхали за місто?

Але хіба це не розв'язує проблему, сказав єхидний внутрішній голос. Ти хотіла позбутися його так чи інакше. А так навіть краще за розлучення.

Ні, звичайно ж, ні! - відразу обурилася Елайза. Я зовсім не хочу йому зла. Нехай він буде щасливий... разом з Клер... тільки десь якомога далі від мене.

І, до речі, подумалося їй, аварії не обов'язково закінчуються смертю. Бувають травми, що вимагають тривалого і дуже дорогого лікування, яке може не покриватися навіть його поліційною страховкою. Або довічно залишають людину прикутою до ліжка. Бувши дружиною поліціанта, вона завжди знала про такий ризик,

але настільки звикла до нього, що давно перестала про це замислюватися. Але тепер, коли вона готова була пуститися у вільне плавання, ця загроза знову перестала здаватися їй теоретичною. Звичайно, юридично ніщо не завадить їй розлучитися, навіть якщо він буде на лікарняному ліжку. Але як це виглядатиме? А значить, вона залишиться прикутою до них обох - Кейджа і Хаммера, бо треба буде оплачувати медичні рахунки. Саме тоді, коли вона вже відчула смак свободи... Ні, тільки не це!

Елайза знову набрала номер. Ну відповідай же, сучий ти сину, чим би ти там не займався...

"Привіт, ви зателефонували Ніколасу Кейджу..."

- Ніколасе, де ти? Передзвони мені. Я ж турбуюсь!

Потім вона відправила SMS з тим же текстом і кілька хвилин чекала, сподіваючись, що Кейдж не бере слухавку, але хоча б перевіряє, хто йому дзвонить і пише. Невже чоловік, що зраджує свою дружину - навіть якщо це відбувається вперше в його житті - не може відправити їй хоча б текстом якусь втішну брехню, з якої, однак, стане ясно, що він живий і здоровий? Однак жодної реакції так і не було.

Елайза сходила в душ, знову перевірила телефон (нічого), потім пішла до спальні. За її мірками, було ще зарано (ще не було третьої), спати не хотілося, повертатися до роботи теж. Деякий час вона бездумно клацала пультом від телевізора. Потім таки лягла і спробувала заснути.

Намагалася вона довго та марно. Здається, заважало їй ще й те, що вона боялася побачити уві сні втілення всіх своїх страхів. Нарешті вона начебто почала вже відключатися, як раптом під вікном завила сирена. Елайза злякано розплющила очі й побачила синьо-червоні відблиски, що металися по стелі крізь відкриті жалюзі. На мить у неї виникла ірраціональна впевненість, що їдуть сюди, що зараз пролунає довгий вимогливий дзвінок у двері... але вона зрозуміла, що це дурість, що навіть якби колеги Ніколаса з'явилися серед ночі, щоб повідомити про нещастя, що сталося з ним, вони не стали б заради цього вмикати сирену з мигалкою. І справді, звук швидко пішов далі вулицею, і знову настала тиша.

А потім у цій тиші у замку повернувся ключ.

Елайза відчула спершу безмірне полегшення, а потім

безмірну злість. Вона вже ніби забула, що все це - реалізація її ж плану. Ну постривай у мене, "надійний, чесний і вірний", я тобі влаштую...

Вона почула кроки, що крадуться. Ніколас явно сподівався, що вона вже спить і йому вдасться пройти непоміченим, але вона не принесла йому такого задоволення - різко сіла на ліжку й увімкнула лампу.

Людина, що застигла на порозі, коли спалахнуло світло, мала настільки незвичний вираз обличчя, що на одну шалену мить їй здалося, ніби це незнайомець, що заліз в будинок, злодій, і її рука навіть сіпнулася до тумбочки за пістолетом - але тут же вона зрозуміла, що це все-таки Кейдж. "Правильно кажуть - як кіт, що нашкодив", - подумала вона з огидою, дивлячись на його розгублену фізіономію.

Втім, вона стримала готову вирватися гнівну репліку, нагадавши собі, що її мета зовсім не в тому, щоб влаштувати скандал. Навпаки - вона збирається благородно відпустити його, так? Все іде саме так, як вона запланувала. Ну, можливо, трохи краще.

- Елайзо, - хрипко промовив він (це означало тему особливої важливості - зазвичай він називав її просто Елі), - нам... треба поговорити.

- Не сумніваюся, - холодно відповіла вона (все ж таки не слід перегравати ні в один, ні в інший бік).

- Я... мушу у чомусь зізнатися тобі. У чомусь жахливому.

Ну ще б пак.

- Це стосується Клер.

Кого ж ще.

- Точніше... її, мене та тебе. Ти знаєш, що я ніколи... відколи ми одружилися... ніколи не заглядався на інших жінок. І... коли ти познайомила мене з Клер, у мене й гадки не було... тим паче ти сама привела її до нас додому... хоча це, звичайно, не виправдання, але...

Вона поблажливо слухала, як він, запинаючись у зовсім нехарактерній для нього манері, розповідає їй усе, що вона чудово знала чи могла реконструювати сама. Як Клер намагалася засвоїти його уроки - у неї не дуже добре виходило, але вона була дуже старанна (ну ще б, подумала Елайза, адже інакше пристойний привід для тісного

спілкування зійшов би нанівець занадто швидко!), який інтерес у неї виник до теми зброї (так-так, віддано дивитися в рот і махати віями!), як відносини вчителя та учениці перероджувалися в щось більше, і він сам цього не помічав, доки не зрозумів, що і він...

- Ми ще кілька разів ходили в один приватний зал і на інше стрільбище, бо мені здавалося, що в стрілецькому клубі дехто вже кидає на нас занадто тямущі погляди. Потім я зрозумів, що маю це припинити. Сказав їй, що не можу більше її тренувати. Сказав, що немає часу... мені не хотілося відвертих пояснень і сцен... але вона запросила мене до ресторану, нібито на знак подяки. Я розумів, що там буде з'ясування... але я пішов. Пішов лише для того, щоб сказати їй, що між нами нічого не може бути! Я одружений чоловік, а вона твоя подруга, це удвічі безчесно... Але там, у ресторані... сьогодні, тобто вже вчора... вона не говорила ні про що таке. Ми обговорювали всілякі навколзбройові теми... політику... вона говорила, як її обурюють противники Другої поправки, що її колишній чоловік був із таких, був активістом у кампанії Обама - в обох кампаніях - і яка вона рада, що вони розлучилися. Але потім знову перейшла на абстрактні теми... я навіть подумав, що, можливо, все собі нафантазував... тобто, в сенсі, з її боку...

Ну чому чоловіки такі ідіоти, подумала Елайза.

- Вона сказала, що я мушу відвезти її додому, бо вона пила і не може сідати за кермо, - вів далі Ніколас. - Треба було викликати їй таксі, але я... І ось, коли ми під'їхали до її будинку, вона... Я почав говорити їй, що це неможливо, що в нас немає права на це, що я не можу кохати людину, яка штовхає мене на підлість, але вона... як у вульгарних романах, закрила мені рот поцілунком. І... я не зміг не відповісти... це було сильніше за мене! Це було, як мара... я втратив контроль, як сімнадцятирічний хлопчисько...

Так, так, подумала Елайза. Зрештою, керувати тобою виявилось не сильно складніше, ніж Хаммером на папері. Вона зітхнула і відкрила рота, щоб вимовити свою великодушну промову. "Я давно здогадувалася про це, Ніколасе, і я не хочу стояти між тобою та твоїм щастям..."

- Почекай, - він застережливо підняв руку, - дай мені закінчити... Я розумію, що ти про мене думаєш! Але я не забував про тебе ні на мить! Про тебе і мій обов'язок перед

тобою! Вона... вона просто не залишила мені вибору, ти розумієш?

- Чудово розумію, - не втрималася від їдкої репліки Елайза.

- Я мав розв'язати цю проблему. І я розв'язав її. Єдиним способом, що залишався. Не хвилюйся, Елі. Ніхто більше нас не розлучить. І нічого не доведе. Її тіло ніколи не знайдуть.

2018